

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

מתנות לאביונים

בתי חב"ד פונים אל הציבור בקריאה לתרום ברוח-לב ל'מתנות לאביונים'. מתנדבי חב"ד יעניקו לרבות משפחות נזקקות משלוחי מזון מיוחדים לפורים, כדי שיוכלו לחגוג את פורים בשמחה. כל זה נוסף על הפעילות הרחבה של קריאת המגילה וחלוקת משלוחי מנות לכל השרוי במצב המקשה עליו לקיים את מצוות הפורים. פרטים בבית חב"ד.

ואלה שמות

הושק מיזם עולמי הקרוי 'ואלה שמות' - מנחם מענדל'. מטרתו לאגד את כל מי שנקרא 'מנחם-מענדל' על שמו של הרבי מליובאוויטש, ואשר נולד אחרי ג' בתמוז תשנ"ד. השמות והתמונות (אפשר גם לצרף סיפורים) יאוגדו לספר מפואר. את המיזם עורך ועד אור וחום ההתקשרות. ההרשמה בטלפון 073-3744675, פקס' 077-704956, דוא"ל: m0733744675@gmail.com. אתר המיזם: www.ourebbesname.com.

שבתון אמונה ומדע

בשבת שעברה נערך בהצלחה בקריית-מלאכי שבתון לדוברי רוסית, בנושא 'אמונה ומדע'. את השבתון ארגן השליח הרב מנחם-מענדל טייכמן, הפועל בקרב יוצאי חבר העמים.

גם בעת אשפוז צעירי חב"ד איתר!
לב חב"ד - חשב ומרמז *5732

אושפזת? בן משפחה או חבר אושפז? פנו לשליחי חב"ד במרכז הרפואי

זמני השבוע		אפיקים	
ישראל	ת"א	חיפה	באר שבע
5:06	5:21	5:12	5:24
5:37	5:24	5:24	5:24
6:19	6:21	6:20	6:22
6:36	6:19	6:22	6:19

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף-יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שלחות

ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

פקס' 03-9606169 • דוא"ל: chabad@chabad.org.il

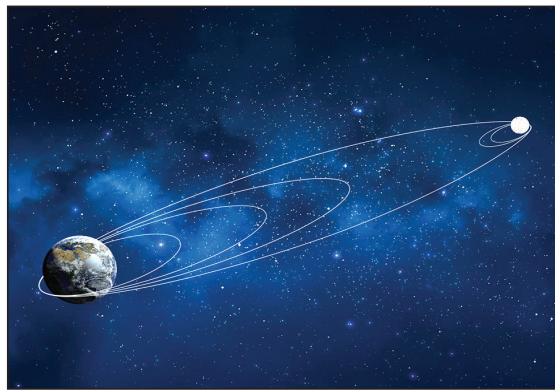
אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

החללית 'בראשית' והחיים שלנו

המשימה הנועזת של 'בראשית', השואפת להביא גשושית קטנה עד לירח, יכולה וצריכה ללמד אותנו כמה דברים באשר לחיינו כיהודים

עוד החלטה טובה, עוד פעולה טובה. מרחיבים את ההיקף עד שמגיעים לירח

אשר התקשורת טוחנת יומם ולילה את ענייני הבחירות היגיעים, מה דעתכם לברוח קצת למחוזות רחוקים? כמה רחוק? משהו כמו ארבע-מאות אלף קילומטרים - אל החללית 'בראשית' העושה את דרכה אל הירח.

הבעש"ט לימד שכל דבר שיהודי רואה או שומע צריך לשמש לו הוראה בעבודת הבורא. אם כן, גם המשימה הנועזת של 'בראשית', השואפת להביא גשושית קטנה עד לידי נחיתה על הירח, יכולה וצריכה ללמד אותנו דברים באשר לחיינו כיהודים, כאן על פני כדור הארץ.

דרך ייחודית

טיסות לירח עד כה נעשו באמצעות טילים ענקיים, הנושאים כמויות אדירות של דלק. הם סיפקו את הכוח העצום הנדרש להינתקות מכבידת כדור הארץ ולעשיית המרחק העצום שבינינו לירח. עלותה של כל משימה כזאת הייתה בהתאמה.

לעומת זה, החללית (נכון יותר: הגשושית) הישראלית היא קטנה וקלה - 180 ק"ג בלבד (ועם הדלק 585 ק"ג). היא שוגרה לחלל באמצעות משגר לוויינים רגיל, ומכאן והלאה היא עושה את דרכה אל הירח בכוחות עצמה, בדרך ייחודית ומעניינת.

החללית התחילה להקיף את כדור הארץ במסלול אליפטי קרוב, ואז הופעלו מנועיה למשך כשלוש-ארבע דקות, בתמרון הראשון, שהרחיק אותה מכדור הארץ והגדיל את היקף האליפסה. כעבור כמה ימים בוצע תמרון שני, שהזניק אותה למרחק גדול עוד יותר, והגדיל עוד יותר את המסלול ההיקפי. בהמשך יתבצע עוד שני תמרונים כאלה, עד ש'בראשית' תגיע למרחק של ארבע-מאות אלף קילומטרים ותפגוש שם את הירח.

לאט אבל בטוח

השיטה הזאת נושאת בתוכה מסר עבור בעבורנו. כשאדם שואף להינתק מהרגלים לא טובים

ולהגיע למקום רוחני טוב יותר ונעלה יותר, הוא נדרש להפעיל כוח רב. ההרגלים הישנים מושכים אותו בעוצמה בחזרה אליהם, והוא חייב להיאבק בהם בכוחות אדירים.

לא כל אחד ואחד מצליח לגייס את הכוחות האלה, וכך אנו מכירים היטב את התופעה שאדם מתעורר, מקבל עליו החלטות טובות, מנסה לצאת לדרך חדשה, אבל במהרה נופל וחוזר למצבו הקודם. כי זה מאבק קשה, מול כוחות חזקים.

החללית 'בראשית' מציגה לפנינו עוד דרך לחולל את השינוי. לא בבת אחת ובכוחות כבירים, אלא בבחינת 'מעט-מעט אגרשנו מפניך'. אין שואפים להשתנות בן-רגע מן הקצה אל הקצה. מתחילים בדברים קטנים, וכאשר הם נכנסים למסלול והאדם מתרגל לאמץ אותם ולהכניסם לשגרת חייו, מפעילים את המנוע לעוד דחיפה, ומקבלים עוד החלטה טובה.

רבים, למשל, מעוניינים שתהיה להם קביעות יום-יומית ללימוד תורה, אלא שקבלת החלטה על שיעור תורה יומי יש בה מחויבות גבוהה. אנו רואים שיש המקבלים עליהם החלטה לבוא בכל יום לשיעור, וכעבור זמן קצר מתאיישים ומתחילים להיעדר. כי זה היה קשה מדי. לכן כדאי להתחיל בשיעור שבועי, ואחר-כך לעלות לפעמיים בשבוע וכך הלאה, עד להשגת היעד.

זו דרך ארוכה יותר, אבל כלשון חז"ל - היא 'ארוכה וקצרה'. לאט אבל בטוח.

שכר כפול לעם ישראל

הגיעו למדרגה גבוהה כל-כך של ידיעת ה'?

ידיעת ה' כשכר

אלא שנמרוד ועמלק, על אף חטאיהם הרבים ומעשיהם הרעים, היו להם גם זכויות. עמלק נהנה מזכות 'כיבוד אב' של אביו, אליפז, שרדף אחרי יעקב במצוות עשיו אביו. כמו כן: 'מבני בניו של המן (מצאצאי עמלק) למדו תורה'. גם נמרוד היה מלך, ובארצו חיו אברהם ושרה, ויכלו לחיות בעולם תקין, שהיה בו 'מוראה של מלכות', בזכות נמרוד.

בשל הזכויות האלה היו השניים זכאים לשכר בעולם הבא, אלא שהקב"ה לקח אותו מהם והמיר אותו בשכר בעולם הזה. ומאחר שהשכר של העולם הבא הוא ידיעת ה' - 'נהנין מזיו השכינה' - זכו השניים בידיעת ה' בעולם הזה - 'יודע את ריבונו'. ברשתם ניצלו ידיעה זו למרידה בקב"ה, אבל עצם הידיעה הייתה השכר שקיבלו.

(תורת מנחם תשמ"ז, כרך ב, עמ' 718)

אמרת השבוע

חיוך שמביא שמחה

רבי שמחה בונם מפשיסחה היה אומר: "כתוב 'כי בשמחה תצאו' - כשאתם שרוי בשמחה, בכוחו להיחלץ מכל צרה". וסיפר: "פעם אחת, בהיותי בעיר דנציג, עברתי בשפת הים וראיתי אדם שנסחף בגלים והוא עומד לטבוע. האיש נאבק וניסה לשחות לחוף, אך לא הצליח, וכוחותיו אזלו.

"ראיתי שהאיש מתיימש ונכנע לים. צעקתי לעברו: 'מסור דרישת שלום ללווייתן'... חיוך קל עלה על פני האיש, ובאותו רגע התגבר על ייאושו והחל להיאבק מחדש בגלים הסוערים, והצליח לצאת מהמים".

פתגם חסידי

"כשאומרים שצריך להיות בשמחה, אין הכוונה לשמחה של מצווה, אלא לשמחה כפשוטה - לא להיות שרוי בעצבות; לשמוח מעצם היותנו יהודים" (רבי אהרון מקרלין)

רש"י: "בחייו משלם לו גמולו הטוב כדי להאבירו מן העולם הבא". במצב כזה האדם מקבל את שכרו כאן, וממילא אין הוא מקבל שכר בעולם הבא.

וזה החידוש של הזוהר: לפעמים ני ישראל זוכים לשכר כפול - בעולם ובעולם הבא. זו הזכות הגדולה של עם ישראל - 'זכאין אינון בהאי עלמא, וזכאין אינון בעלמא דאתי'.

מניין הידיעה?

מכיוון שמשווים כאן את השכר בעולם הזה לשכר בעולם הבא, הרי שהשכר בעולם הזה חייב להיות בעל ערך לעומת השכר בעולם הבא. אם לא-כן, לא היה אפשר היה לכוון אותם בכפיפה אחת, וגם לא היה מוצדק לתת לרשעים את שכרם בעולם הזה כתחליף לשכר בעולם הבא.

בכך תיושב תמיהה גדולה. על נמרוד ועמלק אמרו חז"ל שהם היו בבחינת 'יודע את ריבונו ומתכוון למרוד בו'. והלוא ידיעת הבורא אינה דבר של מה-בכך, וכיצד ייתכן שנמרוד ועמלק

הזוהר בפרשתנו משבח את בני ישראל במטבע הלשון: "אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא". סגנון זה מופיע בעוד מקומות בזוהר, ולכאורה מה החידוש בזה, הלוא בכמה וכמה מצוות נאמר שיש עליהן שכר הן בעולם הזה הן בעולם הבא, וכמו למשל במשנה (בתחילת פאה): "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה, והקרן קיימת לעולם הבא".

אלא שגם אם האדם זוכה לתגמול הן בעולם הזה הן בעולם הבא, אין הכוונה שהוא מקבל פעמיים שכר. או שהשכר ניתן בעולם הזה או שהוא ניתן בעולם הבא. יש מי שמקבל את עיקר שכרו בעולם הזה, ומי שעיקר שכרו שמור לו לעולם הבא. ויש מצוות מיוחדות שבהן הפירות ניתנים בעולם הזה והקרן שמורה לעולם הבא.

חידוש בזוהר

דוגמה למצב שבו השכר ניתן בעולם הזה ולא בעולם הבא מפורש בתורה (ואתחנן ז'): 'וּמְשָׁלֵם לְשִׁנְאָיו אֶל פְּנֵיו, לְהֶאֱבִידוֹ'. ומפרש

מן המעיין

הקמת המשכן | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

שכינה בימי המעשה

"ויברך אותם משה" (שמות לט, כג). אומר רש"י: "אמר להם, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם". בשעת הקמת המשכן, שעת השראת השכינה, היה העם חדור רגשות נעלים והתרוממות רוח. משה בירך אותם: יהי רצון שהשכינה הקדושה לא תעזבכם ותלווה אתכם אף בימי המעשה - "שתשרה השכינה (גם) במעשה ידיכם".

(ספר הדרוש)

הכנת כלי

אין הברכה יכולה לחול על כלי ריק. הן בעבודת חול הן בעבודת הקודש נדרש מהאדם לפעול ולא לשבת בחיבוק ידיים, ואז יעזרוהו ה'. "יהי רצון שתשרה שכינה" - רק בתנאי שאתם עצמכם תהיו שותפים לכך "במעשה ידיכם".

(אמרי שפר)

מעשי אדם צריכים ברכה

עלינו לזכור שעם כל מה שהושקע במשכן, הרי ככלות הכול המשכן הוא מעשה ידי אדם. במעשי אדם, גם כשהם נעשים לשמה, ובמדרגות הנעלות ביותר, ייתכן שיהיו בהם פניות עצמיות. על כן משה מתפלל ומבקש: "יהי רצון שתשרה שכינה במעשי ידיכם".

(ספר השיחות תרצ"ו)

כפילות משום חביבות

מדוע התורה חוזרת בפרשיות ויקהל-פקודי על כל פרטי עשיית המשכן וכליו? אלא כשהתורה כופלת עניין מסוים הרי זה משום חביבות הדבר, ולכן נכפלה בתורה פרשת אליעזר עבד אברהם. המשכן, מקום השראת השכינה, היה יקר וחביב עד מאוד לבני ישראל, ומפני חביבותו הוכפלו כל פרטיו.

(הרבי מליובאוויטש)

הרוח החיה

"ותכל כל עבודת משכן אוהל מועד, ויעשו בני ישראל ככל אשר ציווה ה' את משה כן עשו" (שמות לט, לב). מה טעם הדבר שבכל מעשה המשכן נאמר "כאשר ציווה ה' את משה"? אלא משה רבנו היה הרוח החיה בכל מעשה המשכן, ובלעדיו לא היו בני ישראל יכולים לעשות את אשר ציווה ה'.

(רבי מנחם-מענדל מקוצק)

הכלל הוא טוב

"וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר ציווה ה'" (שמות לט, כג). "כל המלאכה", כי בפרטים אפשר שיהיו חסרונות, אך הכלל הוא טוב. זהו שאמר בלק: "אפס קצהו תראה" - על יחידים, על מקצת העם, אתה יכול לראות חסרונות ופגמים, אבל "וכולו לא תראה" - בכלל ישראל כולו לא תראה שום פגם.

(הרב יהושע טרונק מקוטנה)

דמעות יתום

ההתלחשויות עברו מפה לאוזן ונעשו נושא לדיון בעיר ראדין. היו שלא האמינו והיו שראו בכך פריצת גדר חמורה. בין כך ובין כך, העניין לא ירד מעל סדר היום.

וכך אמרה השמועה: הרב צבי לוינסון, חתנו של ה'חפץ חיים' ויד ימינו בניהול הישיבה, מְזַמְן אליו הביתה מורה המלמד את אחיינו הצעיר מקצועות כלליים במקום תורה!

"אם בארזים נפלה שלהבת", הטעימו הבריות בארשת חמורת-סבר. האוגמנס הרב לוינסון חצה את הקווים והצטרף לעמדתם של המשכילים שנלחמו בתלמודי התורה המסורתיים, שבהם ילדי ישראל הקדישו את יומם ללימוד התורה!?

מאחורי הסיפור עמדה טרגדיה משפחתית כואבת. אחותו של הרב לוינסון שלא הייתה שומרת מצוות, התאלמנה באחת, ונותרה לבדה עם בנה הקטן. אם לא דיי בכך, כעבור זמן קצר חלתה האישה אף היא ונפרדה מן העולם ומבנה בן העשר שנותר יתום בלי אב ואם.

דודו של הילד, הרב לוינסון, הכניסו לביתו ואימצו לבן. הוא ניסה להכניסו לתלמוד התורה המקומי, אך הילד, שלא הורגל בלימוד תורה, בכה וסירב ללמוד שם. הוא הסתגר בחדרו ומירר בככי על מר גורלו.

הדוד ורעייתו שרה חשבו מה לעשות. לשלוח את הילד לבית ספר ממשלתי, שבו לומדים ילדי הגויים – לא בא בחשבון. לבסוף החליטו להזמין לביתם מורה פרטי שילמד עם הילד את חומר הלימוד המקובל בבתי הספר הכלליים.

זו הייתה החלטה לא קלה בעבור הדוד, שהזדהה לחלוטין עם גישתו הנחרצת של ה'חפץ חיים' שדגלה בלימוד מקצועות קודש בלבד. אך הוא נשך שפתיים, כדי להקל על היתום האומלל.

כשהתגלה הדבר בעיר, קמה מהומה. היעלה על הדעת שבעוד ה'חפץ חיים' נלחם בתוקף על טהרת החינוך היהודי, חתנו עושה את ההפך הגמור!?

כמה אנשים, חדורי תחושת שליחות ודאגה, פנו אל ה'חפץ חיים' וסיפרו לו על הנעשה בבית חתנו. ה'חפץ חיים' היסה את הדיבורים הנרגשים, וחתם את הדיון באמירה חדה: "ר' צבי חתני אדם גדול הוא ויודע את

אשר הוא עושה". המתלוננים נאלצו לסגת ובכך נסתיים העניין.

שנים חלפו. הילד גדל, עזב את בית דודו והתגייס לצבא הרוסי. זמן רב איש לא שמע עליו. יום אחד בא לעיר קצין זקוף, שחזהו מעוטר אותות גבורה. בצעדים מהירים פסע לבית משפחת הרב לוינסון, שכבר לא היה

בעולם. במשך כשעתיים ישב ושוחה עם דודתו, ולאחר מכן נעלם כלעומת שבא.

גלגל הזמן הוסיף לנוע. מלחמת העולם השנייה הפכה את העולם. רוב בני משפחתו של ה'חפץ חיים' כבר לא היו בין החיים. רק הרבנית פייגה זקס, בתו מנישואיו השניים, ניצלה

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

זה קורה מייד

האם ביאת המשיח היא תהליך, שתחילה צריכים להתחולל שלביו המקדימים ורק אז אפשר לצפות לגאולה עצמה? שאלתו של רבינו יצחק (הרמב"ם) הלכות תשובה פרק ז, הלכה ה' קובע: "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו, ומייד הן נגאלין". כלומר, הגאולה באה 'מייד', כהרף עין.

ואולי המילה 'מייד' מכוונת לחודשים או לשבועות? אין לפרש כך. מהגמרא עולה כי עלינו לצפות לביאת המשיח מייד ממש. יש דעה (תענית ז,א) שאסור לכוהן לשתות יין גם בזמן הזה, מאחר שאנחנו מצפים כי במהרה ייבנה המקדש ושיכור אינו יכול לעבוד בבית המקדש (אמנם הדעה הזאת לא נתקבלה להלכה, אבל עצם קיומה של דעה זו יש בו להמחיש כמה בניין בית המקדש יכול להיות קרוב).

הפגת שכרות של יין אפשרית בשתי דרכים: א) שינה; ב) שהייה 'כדי הליכת מיל'. השיעור המקובל של 'מהלך מיל' הוא שמונה עשרה דקות, וגם המחמירים סבורים שאין הוא למעלה מעשרים וארבע דקות. לפי דעה המבקשת לאסור על כוהן לשתות יין, הרי שבית המקדש יכול להיבנות בתוך זמן מועט ביותר, פחות מכדי שיעור 'מהלך מיל', שהוא לכל היותר עשרים וארבע דקות. בתוך זמן קצר כל כך יכול המשיח לבוא, ותיכף יבנה בית המקדש ויהיה צורך לגשת מייד לעבודת המקדש! (ראו לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 618).

ברגע אחד

יש הטוענים, שאמנם הרמב"ם אומר ש"מייד הן נגאלים", אבל בהקדמה לזה צריך להיות עניין התשובה – "סוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו", ועבודת התשובה דורשת זמן, וממילא כל עוד אין רואים שעם ישראל שב בתשובה, אין הגאולה יכולה לבוא.

גם זו טעות. עבודת התשובה אינה עבודה הדורשת זמן ותהליכים מורכבים, אלא כלשון הזוהר: "בשעתא חדא וברגעא חדא" [=בשעה אחת וברגע אחד]. מהותה של התשובה היא שהאדם מקבל עליו את כל ענייני התורה ומצוותיה, אבל ברגע התשובה עצמו אין התחלוקת לתרי"ג פרטים, תרי"ג מצוות התורה, ואפילו לא לשני פרטים, אלא יש נקודה אחת בלבד, שלכן אין היא מוגבלת בזמן, אלא 'בשעתא חדא וברגעא חדא'.

ההוכחה לכך היא מהלכה ידועה: "המקדש את האישה עלימנת שאני צדיק (גמור), אפילו רשע גמור – מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו" (קידושין מט,ב). נמצא שעליידי הרהור תשובה בלבד – דבר שיכול להתרחש ברגע אחד – האדם נהפך מ'רשע גמור' ל'צדיק גמור'.

אמנם הקידושין האלה אינם אלא מספק, מכיוון שאין אנו יודעים בבירור ובוודאות שאכן האיש עשה תשובה, ובלשון הגמרא: "שמא הרהר תשובה בדעתו", אבל אילו היו יודעים בבירור ובוודאות ש"הרהר תשובה בדעתו" – הרי זו ודאי מקודשת, קידושין גמורים!

נמצא אפוא שעניין התשובה אינו מעכב כלל וכלל שתהיה הגאולה יתיכף ומייד, 'לאלתר לגאולה', שהרי בכל מעמד ומצב יהודי יכול להרהר תשובה בשעתא חדא וברגעא חדא, ואין שום הגבלה בדבר, ואז נעשה 'לאלתר לגאולה' תיכף ומייד ממש (התוועדות תשמ"ה כרך ה, עמ' 2622).

גאולה בקפיצה

כותב הרבי מליובאוויטש באחת מאיגרותיו (אגרות קודש, כרך יג, עמ' שנה): "כל אלו האומרים שגאולת ישראל תבוא בדרך הטבע ולאט-לאט... מתעלמים מהמציאות ומתעלמים גם מראות את העבר, וכמו שכתוב 'כימי צאתך מארץ מצרים' – שגם שם הייתה הגאולה על ידי קפיצה ממ"ט שערי טומאה לגאולה שולמה וביד רמה".

והיגרה עם בעלה לארצות-הברית.

יום אחד נערכה שמחת הנישואין של אחד מצאצאיה. באמצע החתונה נכנס לאולם גבר גבוה, ושאל בהתרגשות על פייגה.

הרבנית ניגשה אליו ושאלה לרצונו. למראה אורו עיניו של האיש, ודמעות נקוו בזוויותיהן. "אני האחיין היתום של הרב צבי", אמר בקול רועד. לאחר שנרגע מעט, ביקש לחלוק עמה וידוי אישי. בזמן שהתזמורת הוסיפה לשמח את קהל המוזמנים ומלצרים הגישו את המנות, ישב האורח, שצץ מן העבר, וגולל זיכרונות מרתקים.

"אלו היו ימים קשים", פתח וסיפר. "התייתמתי משני הוריי, וליבי היה מרוסק לגמרי. אך הייתי מודע למהומה שהתחוללה בקהילה סביבי. אני זוכר היטב את הערב שבו ה'חפץ חיים' בא לביתו של דודי, הרב צבי היקר.

"מתוך חדרי הסגור יכולתי להאזין לשיחתם. שמעתי את ה'חפץ חיים' פונה אל דודי ואומר לו: 'חתני היקר, יודע אני שאדם גדול אתה, אך אשמח לשמוע את שיקולך בעניין אחיניך'.

"עשיתי אוזני כאפרכסת", הוסיף האיש ושיחזר, "ואז שמעתי את דודי משיב: 'זה ילד יתום מאב ואם. מאז בא אלינו אינו חדל מלבכות. אם אכריח אותו ללמוד לימודי קודש, יגבר סבלו. לכן זימנתי שבעבורו מורה שילמדו מקצועות שהוא מורגל בהם. ואכן, אני חש שהוא מתעודד מעט'.

"הדברים ריגשו אותי מאוד. הבנתי שהאיש הזה אכפת לו באמת ממני והוא חפץ בטובתי. גם בחלוף שנים לא קהו הדברים בתודעתי, והם הדהדו בזיכרוני בכל תחנות חיי.

"התגייסתי לצבא, עמדתי לפני ניסיונות קשים, ולא אחת, כאשר הייתי על סף נפילה – שמעתי בתוכי את קולו של הרב צבי. לא יכולתי לאכזב אותו. בכל כוחי הקפדתי שלא לחלל שבת".

האיש לגם מעט מים, והמשיך בסיפורו: "יום אחד הכרתי צעירה לא יהודייה שמאוד רצתה להתחתן איתי. בתוכי ניטש מאבק עז. הפיתוי היה עצום. אך אותו ערב, שבו שני אישי תורה דגולים יושבים ודנים כיצד למנוע דמעות מיתום – עמד לנגד עיניי שוב ושוב. אמרתי בליבי כי עם שאלה מנהיגי, ראוי לדבוק בו.

"החלטתי לנתק את קשריי עם הצעירה הלא-יהודייה, וכך נשארתי יהודי בזכות ה'חפץ חיים' והרב לוינסון!".

(על-פי 'אבותינו ולנו')

ה'עולם שנעלם' חי ותוסס

מעולם זה, אלא הם חיו חיים תוססים, כמונו ממש", מסביר עזרא.

שישים תמונות

שעות ישבו השניים ונברו בארכיונים. הם בחרו שישים תמונות, ועזרא יצא לתעד תמונות מקבילות מהוויי ימינו: יהודים שקועים בלימוד התורה אישם בפולין וכאן בארץ. אנשים עומדים בתחנת הרכבת - מול שני ירושלמים הממתינים לרכבת הקלה. יהודי נושא דלי מים - מול עובד הנושא מים מזוקקים. ויש כמובן תיעוד מיישבות, מבתי כנסת ועוד.

את ההשראה לרעיון קיבל מרומן וישינאק, צלם יהודי-אמריקני ממוצא רוסי, שהתפרסם בזכות צילומיו מהתרבות של יהודי מרכז אירופה ומזרחה לפני השואה. "הושפעתי ממנו מאוד", מספר עזרא. "הוא פרסם ספר, 'עולם שנעלם', שתיעד מה שהתרחש בימים ההם. אבל העולם היהודי לא נעלם, הוא חי, קיים, תוסס, ואותו אני מציג בתערוכה (שאצרה הגב' נעמי מורנגשטרן), במכון 'שם עולם' בכפר הרא"ה".

שואבי המים שלנו

העבודה על הצילומים המקבילים גרמה לעזרא לבהות הרבה בתמונות הישנות. "אתה מביט בילד שמסתכל מבעד לחלון, מתעמק במבטו, מנסה להבין מה עובר בראשו. אני מנסה לתעד

עזרא לנדא הוא צלם-אמן שבעדשתו עברו עשרות אלפי רגעים מצולמים, בארץ ובעולם. יש לו תחביב לתעד רגעים אנושיים, שגרתיים, שמקבלים נופך קסום. צילומיו מתפרסמים בסוכנויות בין-לאומיות ומוצגים בתערוכות.

בשנה שעברה עשה מסע למחנה ההשמדה אושוויץ וחש טלטה עזה. "הרגשנו כאילו חזרנו לימי האיימים של השואה", משחזר עזרא. "את המסע שלנו הוביל הרב אברהם קריגר, העומד בראש 'שם עולם', המנחיל את זיכרון השואה במבט אמוני. הוא סיפק לנו מידע מרתק על החיים היהודיים שתססו. על עוצמת האמונה. נחשפנו לסיפורי מסירות הנפש. לרגעים הקטנים שבתוך המאורעות הקשים".

מחשבות בטיסה

בטיסה חזרה היה ראשו של עזרא עמוס מחשבות. "היה דבר שלא נתן לי מנוח", הוא מספר. "התיאורים על שגרת החיים. מיליוני יהודים ניהלו חיים יהודיים, רגילים. השבריריות של החיים לא הרפתה ממני".

המחשבות הבשילו לרעיון שהתגבש בינו ובין הרב קריגר: תערוכת צילומים, שבה יוצגו תמונות מהחיים השגרתיים של יהודי אירופה ערב השואה, ולצידן תמונות דומות מהוויי ימינו, כאן בארץ. "המטרה היא להראות ולהמחיש כי יהודי אירופה לא היו בני-אדם

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

דין וחשבון לציבור

שאלה: האם מנהלי מוסד ציבורי חייבים למסור דין וחשבון לציבור?

תשובה: עקרונית אמרו חז"ל: אין מחשבין בצדקה עם גבאי צדקה ולא בהקדש עם הגזברים. ואף-על-פי שאין ראייה לדבר, זכר לדבר, שנאמר (מלכים ב' יב, טז). מהפטרת השבת שעברה, לעניין התיקונים שנעשו בבית המקדש: "ולא יחשבו את האנשים אשר ייתנו את הכסף על ידם לתת לעושי המלאכה, כי באמונה הם עושים".

לפי זה, גבאי שנבחר על-ידי הציבור, אינו חייב למסור לו דוח, אלא אם כן מינו אותו בתנאי שיגיש לציבור חשבון אחת לשנה וכדומה. ואולם כדי שיהיה "נקי מה" ומישראל" ראוי לו שייתן תמונה כללית: כמה הכנסות הגיעו ומניין, ולאלו מטרת הוצא הכסף.

החיים היהודיים אז והיום. עזרא והתערוכה

כאן ילד בסיטואציה דומה". התמונה שהוא מתחבר אליה היא של שואב המים מול עובד חברת המים המינרליים בארץ. "כשאתה מביט בשתי התמונות, מתברר שהעולם לא באמת השתנה. אז סחבו דליים, היום מכלים".

לנדא נרגש לקראת פתיחת התערוכה: "אנחנו למעשה ממשיכים רצף יהודי אחד. אני מקווה שתהיה לתערוכה השפעה על המבקרים ובייחוד על הנוער. שירגיש חיבור להיסטוריה של עמנו ולרצון להמשיך את החיים היהודיים".

מושג ברגע

בגדי שרד

בלשון ימינו 'בגדי שרד' הם מדים רשמיים של נושאי תפקיד, ואולם משמעותו המקורית של הביטוי שונה.

כשהתורה מתארת את עשיית המשכן היא מפרטת את עשיית 'בגדי השרד'. לדעת רוב הפרשנים אין הכוונה לבגדי השירות של הכהנים, אלא לאריגים ששימשו לכיסוי כלי המשכן בשעת המסעות. לדעת רש"י מקור השם ארמי, ומשמעותו אריג בעל נקבים.

פנטו בלעדית | פנטו בלעדית | פנטו בלעדית | פ

שב תריס

ביטחון ובטיחות

בהפעלת תריסים חשמליים בשבת
*באישור רבנים ראשיים ופוסקים חשובים
*לשימוש על-פי תנאי ההיתר המפורטים באתר

052-3211839 www.halevisys.co.il

למחלקת המודעות (בלבד) של 'שיחת השבוע':
טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

מקורות: ב"ב ט"א, טושו"ע ורמ"א יו"ד ס' רנז ס"ב ונו"כ. צדקה ומשפט פ"ז ס"ג, וש"נ.

זה אותנו וויסקיי!

רק יותר זול!

אושר עד